

รายงานผลการประเมิน
ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ปีการศึกษา ๒๕๖๖
แบบ ปค.๐๑ ผู้ใช้บัณฑิต

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. หลักการและเหตุผล

คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education) หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ สกอ. ระบุโดยเป็น คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ครอบคลุมอย่างน้อย ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๖) ด้านอัตตลักษณ์บัณฑิตหลักสูตรการจัดการเชิงพุทธ รวมทั้ง TQF ตามสาขาวิชาชีพที่ประกาศใช้ ตลอดจนสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาหรือองค์กรวิชาชีพกำหนดเพิ่มเติม หรือ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตกรณีที่เป็นวิชาชีพที่มีการเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่ เพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานทั้ง ๕ ด้านต้องทำการประเมินครบทุกด้าน ตามเกณฑ์ประกันคุณภาพ ระดับ หลักสูตรของ สกอ. องค์กรประกอบที่ ๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ จึงได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี รุ่นที่ ๖๘ จำนวน ๕ รูป เพื่อหาระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง ๕ ด้าน

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อหาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง พุทธ รุ่นที่ ๖๘ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน

๓. วิธีดำเนินการประเมิน

๓.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตซึ่งมีความเป็นตัวแทนของผู้ใช้ บัณฑิต อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร (ตามสูจิบัตรงานประสาற்பริญญา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓.๒ ข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตใน ๕ ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติที่หลักสูตรและมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินที่มหาวิทยาลัย กำหนด

๓.๓ สอบถามข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต ทางไปรษณีย์ ติดแสตมป์พร้อม ส่งกลับ

๓.๔ เก็บข้อมูลบัณฑิตปีการศึกษา ๒๕๖๖ รุ่นที่ ๖๘ ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินตามทิมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตร โดยกำหนดข้อคำถามเป็น ๕ ระดับคะแนน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน จำนวน ๒๔ ข้อ ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต เทียบคะแนนเต็ม ๕

๕. ผลการประเมิน

๕.๑ สรุปผลการประเมิน

ที่	รายการ	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน
๑	บัณฑิตทั้งหมดที่สำเร็จการศึกษาของหลักสูตร	รูป	๕
๒	บัณฑิตของหลักสูตรที่ได้รับการประเมินคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	รูป	๕
๓	ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับการประเมินต่อบัณฑิตทั้งหมด	ร้อยละ	๑๐๐
๔	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	คะแนน	๒๑.๘๐
๕	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านความรู้	คะแนน	๒๕.๐๐
๖	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	คะแนน	๒๓.๐๐
๗	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	คะแนน	๒๐.๕๐
๘	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	คะแนน	๒๑.๐๐
๙	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตทั้ง ๕ ด้าน (ข้อ ๔ + ข้อ ๕ + ข้อ ๖ + ข้อ ๗ + ข้อ ๘)	คะแนน	๑๑๑.๐๐
๑๐	ค่าเฉลี่ยของผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตทั้ง ๕ ด้าน (ข้อ ๙ ÷ ๕)	คะแนน	๒๒.๒๒
๑๑	ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต (ข้อ ๑๐ ÷ ข้อ ๒)	คะแนน	๔.๔๔

๕.๒ รายละเอียดผลการประเมิน

๑) ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิตที่ปฏิบัติงาน

ข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิต	จำนวน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
บรรพชิต	๕	๑๐๐
แม่ชี		
คฤหัสถ์ชาย		
คฤหัสถ์หญิง		
รวม	๑๐๐	๑๐๐
๒. ระดับการศึกษาที่จบ		
ระดับปริญญาตรี	๕	๑๐๐
ระดับปริญญาโท		
ระดับปริญญาเอก		
รวม	๑๐๐	๑๐๐
๓. คณะ/สถานที่ที่จบการศึกษา		
บัณฑิตวิทยาลัย		
คณะพุทธศาสตร์		
คณะครุศาสตร์		
คณะมนุษยศาสตร์		
คณะสังคมศาสตร์	๕	๑๐๐
วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์		
โครงการขยายห้องเรียน/หน่วยวิทยบริการ		
รวม	๕	๑๐๐
๔. สาขาวิชาที่จบการจัดการเชิงพุทธ	๕	๑๐๐
๕. ตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย		
เจ้าอาวาส	๑	๒๐
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๑	๒๐
อาจารย์สอนนันทกรรม	๑	๒๐
ครูสอนพระปริยัติธรรม	๑	๒๐
ครูพระสอนศีลธรรม	๑	๒๐
รวม	๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น บรรพชิต จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ คณะสังคมศาสตร์ จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส อาจารย์สอนนันทกรรม ครูสอนพระปริยัติธรรม และครูพระสอนศีลธรรมมากที่สุด จำนวนละ ๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐

ตารางที่ ๒ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑. ประเภทหน่วยงาน		
ราชการ		
รัฐวิสาหกิจ		
เอกชน		
ธุรกิจอิสระ/ส่วนตัว		
วัด หน่วยงาน/องค์กรสาธารณประโยชน์	๕	๑๐๐
รวม	๕	๑๐๐
๒. ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน		
เจ้าอาวาส	๕	๑๐๐
หัวหน้าหน่วยงาน		
ผู้บริหารระดับสูง		
เจ้าของกิจการ		
รวม	๕	๑๐๐
๓. งานที่บัณฑิตปฏิบัติอยู่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
ตรง/สอดคล้อง	๕	๑๐๐
ไม่ตรง/ไม่สอดคล้อง		
รวม		๑๐๐
๔. ระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานอยู่กับท่าน		
น้อยกว่า ๓ เดือน		
ระหว่าง ๓ - ๖ เดือน		
ระหว่าง ๗ - ๑๒ เดือน		
มากกว่า ๑๒ เดือน	๕	๑๐๐
รวม	๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น วัด หน่วยงาน/องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เจ้าอาวาส มากที่สุด จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ งานที่บัณฑิตปฏิบัติอยู่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษาตรง/สอดคล้อง มากที่สุด จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานอยู่กับ ท่าน มากกว่า ๑๒ เดือน จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๒) ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ในการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้การวัดระดับความพึงพอใจ ๕ ระดับคือ

๕	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
๔	หมายถึง	พึงพอใจมาก
๓	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
๒	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
๑	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลผลค่าเฉลี่ยจากข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายความว่า	ความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายความว่า	ความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายความว่า	ความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายความว่า	ความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายความว่า	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ ๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม

ที่	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	บัณฑิตมีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	๔.๖๐	๐.๘๐	มากที่สุด
๒	บัณฑิตมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม	๔.๔๐	๐.๔๙	มาก
๓	บัณฑิตเคารพสิทธิศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๔.๔๐	๐.๔๙	มาก
๔	บัณฑิตเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๔.๒๐	๐.๔๐	มาก
๕	บัณฑิตประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชชาติ ศาสนา	๔.๒๐	๐.๗๕	มาก
	รวม	๔.๓๖	๐.๕๙	มาก

จากตารางที่ ๓ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๙ ด้านที่มากที่สุด คือ บัณฑิตมีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ และด้านที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๐ และด้านบัณฑิตประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชชาติ ศาสนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๕

ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านความรู้

ที่	ด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา	๔.๐๐	๐.๖๓	มาก
๒	บัณฑิตใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล	๔.๐๐	๐.๘๙	มาก
๓	บัณฑิตสามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	๔.๒๐	๐.๔๐	มาก
๔	บัณฑิตมีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก	๔.๒๐	๐.๗๕	มาก
๕	บัณฑิตรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๓.๖๐	๐.๘๐	มาก
	รวม	๔.๐๐	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๕ ด้านที่มากที่สุด คือ บัณฑิตสามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๐ และด้านบัณฑิตมีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๕ และด้านที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา

ที่	ด้านทักษะทางปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	บัณฑิตสามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน	๔.๔๐	๐.๘๐	มาก
๒	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล	๔.๖๐	๐.๘๐	มากที่สุด
๓	บัณฑิตสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	๔.๖๐	๐.๔๙	มากที่สุด
	รวม	๔.๔๐	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๕ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ ด้านที่มากที่สุด คือ บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ และบัณฑิตสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๙ และด้านที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตสามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐

ตารางที่ ๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ที่	ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	บัณฑิตสามารถทำงานเป็นทีม	๔.๐๐	๐.๘๙	มาก
๒	บัณฑิตเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	๔.๒๐	๐.๗๕	มาก
๓	บัณฑิตสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	๔.๐๐	๐.๖๓	มาก
๔	บัณฑิตรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	๔.๒๐	๐.๔๐	มาก
	รวม	๔.๑๐	๐.๖๗	มาก

จากตารางที่ ๖ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๗ ด้านที่มากที่สุด คือ บัณฑิตเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๕ และบัณฑิตรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๐ และด้านที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตสามารถทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๙ และบัณฑิตสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๓

ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่	ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	บัณฑิตใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้	๔.๒๐	๐.๗๕	มาก
๒	บัณฑิตใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน	๔.๔๐	๐.๘๐	มาก
๓	บัณฑิตมีทักษะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	๔.๐๐	๐.๖๓	มาก
	รวม	๔.๔๐	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๗ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ ด้านที่มากที่สุด คือ บัณฑิตใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ และด้านที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตมีทักษะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๓

๓) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตควรเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชชาติ ศาสนา

๒) ด้านความรู้

ควรรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และควรใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ควรค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ให้มีมนุษยสัมพันธ์และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน การเรียนรู้พัฒนาตนเองในงานที่ทำปฏิบัติตามกฎหมาย สัญญา และข้อตกลง

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสม สร้างทักษะใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้สามารถในการคิด วิเคราะห์ประเด็นปัญหา รับรู้ข่าวสารใหม่ ๆ ฝึกฝนการใช้อุปกรณ์สำนักงานให้มากขึ้น พัฒนา ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อให้ทันยุคอาเซียน

๖) ด้านอัตตลักษณ์บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ

เสริมสร้างความรู้และความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้มีความรอบรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นแนวทางทางการจัดการเชิงพุทธให้สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้กับงานที่รับผิดชอบได้อย่างสร้างสรรค์ มีความเสียสละมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานมีจิตสาธารณะ

๗) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ